

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра української мови імені професора К. Ф. Шульжука

КУРСОВА РОБОТА
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
(навчально-методичний посібник
для студентів факультету української філології)
Видання 3-тє, доповнене

Рівне – 2018

УДК 821.161,2(072)

К 89

Курсова робота з української мови (навчально-методичний посібник для студентів факультету української філології) [вид. 3-тє, допов.] / Укладачі О. О. Кузьмич, Ю. Є. Ричагівська. – Рівне : РДГУ, 2018. – 29 с.

Укладачі:

Кузьмич О. О., канд. філол. наук, доцент кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука РДГУ;

Ричагівська Ю. Є., канд. філол. наук, доцент кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука РДГУ.

Рецензенти:

Приймачок О. І., канд. філол. наук, доцент кафедри історії та культури української мови Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;

Оздемір О. В., канд. філол. наук, доцент кафедри міжкультурної комунікації та історії світової літератури Рівненського державного гуманітарного університету.

Посібник рекомендовано до друку на засіданні кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету, протокол № від 2018 р.

© Кузьмич О. О., Ричагівська Ю. Є., 2018 р.

ЗМІСТ

Передмова	4
Вимоги до обсягу та змісту курсової роботи	6
Структура курсової роботи	7
Основні методи мовознавчих досліджень	7
Етапи виконання курсової роботи.....	10
Процедура захисту та критерії оцінювання курсової роботи.....	17
Орієнтовна тематика курсових робіт.....	19
Список рекомендованої літератури.....	21
Додатки	23
Додаток А. Зразки оформлення матеріалу на картці	23
Додаток Б. Зразок оформлення титульної сторінки курсової роботи	24
Додаток В. Зразок оформлення змісту наукової роботи.....	25
Додаток Г. Зразок оформлення заголовків.....	26
Додаток Д. Зразок оформлення списку використаної літератури	27

ПЕРЕДМОВА

Шановні студенти!

Цей посібник адресований вам – тим, хто вже завтра може обрати науково-дослідницьку діяльність своєю життєвою дорогою. Тут узагальнено багаторічний досвід роботи викладачів кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука, які цілеспрямовано привчають студентську молодь до наукової творчості.

Кожне наукове дослідження від задуму до кінцевого оформлення здійснюють індивідуально, проте можна визначити деякі загальні підходи до його проведення. Молодим дослідникам не вистачає досвіду передусім в організації своєї роботи. Сподіваємося, посібник допоможе вам здійснити перші кроки у сфері наукових досліджень, а саме: ознайомить з етапами виконання робіт такого рівня, скерує у виборі мовознавчих методів, посприє правильному структуруванню й технічному оформленню.

У системі наукових досліджень студентів важливе місце посідає курсова робота з української мови, яка повинна:

- 1) бути актуальною;
- 2) містити елемент новизни, становити певну наукову цінність;
- 3) мати практичне значення;
- 4) базуватися на конкретному мовному (мовленнєвому) матеріалі, дібраному дослідником самостійно;
- 5) відображати власну позицію автора, його критичне мислення;
- 6) мати творчий характер, відбивати креативний підхід до пошуково-дослідницьких завдань;
- 7) бути написаною грамотно, з дотриманням вимог наукового стилю сучасної української літературної мови.

Цей вид роботи передусім має на меті:

- ✓ поглибити знання студентів із мовознавчих дисциплін;
- ✓ удосконалити навички опрацювання фахової літератури, аналізу мовного матеріалу, виконання наукового пошуку, систематизації мовленнєвих фактів і формулювання конкретних висновків;
- ✓ навчити застосовувати комплекс методів для розв'язання завдань курсової роботи;
- ✓ виявити наукові здібності студентів, сформувати дослідницькі вміння, залучити молодь до самостійної наукової роботи;
- ✓ підготувати студентів до виконання дипломних досліджень.

Перевидання здійснене з урахуванням чинних вимог до оформлення дисертацій і «Методичних рекомендацій до написання дипломних робіт (для студентів факультету української філології)» (укладач Н. В. Гаврилюк. – Рівне : РДГУ, 2018. – 64 с.) [1; 10; 12].

1. ВИМОГИ ДО ОБСЯГУ ТА ЗМІСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Основний обсяг курсової роботи становить мінімум 25 сторінок друкованого тексту. До зазначеного обсягу не входять списки використаних джерел і літератури та додатки, проте на цих сторінках продовжується суцільна нумерація. Тобто при основному обсязі курсового дослідження 25 сторінок загальний обсяг роботи може становити 30 сторінок і більше.

Орієнтовний обсяг частин курсової роботи такий:

вступ – 3 сторінки;

I розділ (здебільшого теоретичний) – 6 сторінок;

II розділ (власне дослідження) – 14 сторінок;

висновки – 2–3 сторінки.

До змісту курсового дослідження висувають низку вимог, а саме:

1. Зміст повинен відповідати темі й укладеному плану.
2. Тему роботи слід розкривати ґрунтовно й глибоко, дотримуючись логічної послідовності викладу матеріалу. Кожне положення, що є відповіддю на пункт плану, необхідно аргументувати, підтверджувати достатньою кількістю достовірних фактів, прикладів.
3. Із зібраного мовного (мовленнєвого) матеріалу потрібно використати найістотніше, найхарактерніше й на основі цього сформулювати висновки.
4. У роботі варто уникати загальних висловів, бездоказових тверджень, тавтології тощо.
5. У кінці кожного розділу (підрозділу) потрібно сформулювати конкретні короткі висновки (по 1 абзацу), на основі яких згодом будуть укладені загальні висновки до роботи. Вони повинні давати чіткі відповіді на завдання дослідження, що були сформульовані у вступі курсової роботи.

2. СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Компонентами курсової роботи є:

- титульний аркуш;
- зміст;
- перелік умовних позначень (у разі необхідності);
- вступ;
- основна частина (складається з двох розділів);
- висновки;
- список використаних джерел (за потреби);
- список використаної літератури;
- додатки (за потреби).

Кожен із наведених компонентів роботи потрібно оформляти з нової сторінки.

3. ОСНОВНІ МЕТОДИ МОВОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Метод – це сукупність прийомів чи операцій практичного або теоретичного освоєння дійсності, підпорядкованих розв'язанню конкретного завдання. Тобто метод – це шлях пізнання та пояснення явищ, який використовує певна наука. У цьому контексті можемо говорити про методи різних наук: лінгвістичні, літературознавчі, математичні тощо. Один метод реалізує певне завдання та вивчає якийсь фрагмент об'єкта наукової роботи. Напр., порівняльно-історичний метод у мовознавстві має на меті вивчити закони розвитку споріднених мов, отже, об'єктом є споріднені мови, а фрагментом об'єкта – споріднені явища споріднених мов. Йдеться про те, що один метод реалізує одне завдання, а пізнати об'єкт в цілому можна сукупністю методів.

Кожен метод реалізують на практиці певною

системою логічних дій, повторюваних і більшою чи меншою мірою стандартизованих прийомів збору, обробки та узагальнення фактів. Цю систему прийомів називають методикою. Якщо метод визначає шлях пізнання та пояснення явищ, то методика групує ці явища, класифікує їх, відображає з потрібного боку, ставить явище в нові умови тощо. Методика – це інструмент реалізації методу. Між методом і методикою є певний зв'язок, напр., описовий метод реалізовує зазвичай описова методика. Проте та сама методика може обслуговувати різні методи, а різні методики можуть реалізовувати той самий метод.

Розглянемо деякі методи наукових досліджень у мовознавстві:

- *описовий метод* вважають основним у мовознавчій науці. Його завдання – дати точний опис одиниць окремої мови, пояснити особливості їхнього вживання. На основі цього методу створюють підручники, посібники, в яких описана фонетична система, словниковий склад, граматична будова мови. Цей метод забезпечує необхідним матеріалом лексикографів, які укладають різні типи словників. Він інвентаризує й систематизує мовні одиниці (звуки, слова, їхні форми, речення), дає їм якісну й функціональну характеристику;
- *зіставний метод* має на меті шляхом зіставлення споріднених і неспоріднених мов виявити спільні й відмінні риси. Зіставляють зазвичай дві або кілька мов на певному етапі розвитку;
- *математичні методи (кількісний і статистичний)*. У першому випадку зводиться до звичайного підрахунків частотності вживання мовних одиниць. У другому випадку передбачене використання формул для виявлення правил розподілу мовних одиниць у мовленні, тенденцій у розвитку та функціонуванні мови

тощо. Математичні методи доповнюють інші, оскільки дозволяють встановити зв'язок між кількісними та якісними параметрами;

- *порівняльно-історичний* метод досліджує розвиток споріднених мов і призначений встановити закономірності розвитку цих мов;
- *історичний метод* вивчає розвиток систем конкретної мови та виявляє закономірності цього розвитку. Цей метод не застосовують до вивчення мов, які не мали в своїй історії писемності [3, с. 15–21];
- *структурний метод* має на меті пізнати мову як цілісну структуру, елементи якої співвіднесені й пов'язані системою відношень і зв'язків. Цей метод реалізують за допомогою різних методик, зокрема дистрибутивної, безпосередніх складників, трансформаційної та компонентного аналізу [5, с. 13–15].

Послугуються й іншими методами, зокрема запозиченими з соціології та психології. Кожен метод важливий, проте жоден не є універсальним. Усебічно розкрити специфіку мови можна лише шляхом використання комплексу методів.

Основні методики (прийоми) дослідження мовних одиниць: спостереження, описування, зіставлення, реєстрація фактів, картографування, карткування мовного матеріалу, експеримент тощо.

Докладніше про методи й методики наукового дослідження мови можна прочитати в таких джерелах:

1. Дорошенко С. І. Загальне мовознавство [навч. посібник] / Дорошенко С. І. – Київ : Центр навчальної літератури, 2006. – 288 с. – С. 15–21.
2. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства [підручник] / Кочерган М. П. – Київ : Академія, 2001. – 368 с. – С. 11–16.

4. ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

I. Вибір теми та консультування науковим керівником

На цьому етапі молодий дослідник повинен приділяти особливу увагу визначенню мети й завдань курсової роботи, з'ясуванню практичного значення та методів дослідження, принципам добору необхідної літератури. Готуючись до вступної консультації, студент повинен усвідомити суть теми, її актуальність, новизну поставленої проблеми, мету, поетапні завдання наукового пошуку, ознайомитися з деякою науковою літературою за темою дослідження.

II. Опрацювання наукової літератури

Починати роботу необхідно зі складання бібліографії, яку студент добирає та опрацьовує в такий спосіб:

- урахує рекомендовану літературу, запропоновану науковим керівником під час консультації;
- укладає картотеку робіт, що стосуються теми (монографії, статті, посібники, підручники тощо);
- ґрунтовно опрацьовує дібрану літературу, аналізує теоретичний матеріал;
- карткує теоретичні положення щодо досліджуваного матеріалу, фіксує цитати, авторитетні думки. При цьому студент обов'язково вдається до паспортизації записаного – указує джерело інформації, зазначає прізвище та ініціали автора, назву праці, місце та рік видання, цитовану сторінку).

III. Добір мовного матеріалу з досліджуваних текстів

Попередній аналіз мовних явищ полягає в доборі та фіксуванні прикладів із текстів художньої літератури, публіцистики, які пов'язані з темою дослідження.

Для розбору мовного матеріалу на картці можна використовувати різноманітні умовні позначення, кольорові маркери тощо. Аналіз мовних одиниць потрібно виконувати за відповідними зразками та схемами [7]. Зразки оформлення мовного матеріалу на картці подано в Додатку А.

IV. Написання курсової роботи

Вступ. Обов'язковими у вступі є такі компоненти:

Формулювання **теми** роботи та обґрунтування її **актуальності**.

Мета й завдання. Варто уникати таких формулювання мети за допомогою віддієслівних іменників на зразок «дослідження», «вивчення», оскільки вони не вказують на саму мету, а на засоби її досягнення. Краще послуговуватися словами «дослідити», «вивчити», «проаналізувати», «встановити» тощо. Мета зазвичай пов'язана з назвою та повинна чітко вказувати, яку саме проблему слід вирішити в роботі (тобто формулювання мети й теми можуть збігатися) Наприклад, мета роботи «проаналізувати мовні засоби комічного в романах Максима Кідрука «Навіжені в Мексиці», «Навіжені в Перу» стосується теми дослідження «Мовні засоби комічного в пригодницькій прозі Максима Кідрука».

Завдання повинні деталізувати мету і вказувати на шляхи її досягнення. Зазвичай формулювання завдань співвідноситься з назвами підрозділів наукового дослідження, оскільки в підрозділах роботи студент виконує одне чи кілька поставлених завдань.

Об'єкт дослідження. Його визначають як процес або явище, які породжують проблемну ситуацію.

Предмет дослідження завжди міститься в межах об'єкта. Тобто об'єкт – загальне поняття, а предмет часткове. В об'єкті виділяють ту частину, яка становить предмет вивчення. Саме на предмет спрямована основна увага, він визначає тему роботи (наприклад, у роботі «Структурно-семантичні та стилістичні параметри складного речення в поетичному мовленні» об'єктом

визначають складне речення в поетичному мовленні, предметом – структурно-семантичні та стилістичні параметри складного речення).

Матеріал дослідження. Указують кількість дібраних для аналізу мовних одиниць, називають джерела, із яких цей матеріал узятий.

Методи дослідження. Коротко зазначають, що саме і яким методом досліджено. Можна також зазначити, якими методиками зrealізовані певні методи.

Практичне значення. Ідеться про можливості застосування результатів роботи в подальших наукових розробках або про коротку інформацію щодо практичного впровадження результатів роботи у викладання шкільного курсу української мови.

Апробація. Зазначають конференції, на яких оприлюднено результати роботи чи її основні положення, а також наводять тему виступу. Вказують у яких наукових збірниках опубліковано статтю чи тези за темою студентського дослідження. Якщо публікація у співавторстві, обов'язково наводять прізвище співавтора.

Структура та обсяг роботи. Перелічують основні компоненти структури курсової роботи, вказують її загальний обсяг і кількість сторінок основної частини, а також кількість позицій у списках використаних джерел і використаної літератури.

Основна частина курсової роботи складається зазвичай із двох розділів, у межах яких виділяють підрозділи (за потреби – пункти та підпункти). У кінці кожного розділу обов'язково формулюють висновки зі стислим викладом наведених у розділах результатів, що вивільняє загальні висновки від другорядних подробиць.

У розділах основної частини подають:

- 1) огляд наукової літератури за темою (розділ I);
- 2) відомості про власне дослідження (розділ II).

У розділі I студент окреслює основні етапи розвитку

наукової думки за своєю проблемою. Стисло, критично висвітлюючи відомі роботи, формулює ті питання, що досі залишилися не вирішеними.

Наступний розділ містить власне наукову роботу студента; тут зазвичай подають результати досліджень із висвітленням того нового, що студент зробив для вирішення проблеми. Зазвичай результати власного дослідження порівнюють із аналогійними у вітчизняних і зарубіжних джерелах, якщо такі є. У розділі II обов'язково потрібно наводити приклади.

Висновки повинні містити найважливіші наукові та практичні результати, одержані в роботі. Особливо потрібно наголосити на практичних результатах, обґрунтувати їхню достовірність і викласти рекомендації щодо подальшого використання. На основі цього сформулювати висновок про досягнення мети й завдань роботи, визначити перспективи подальших досліджень із зазначеної проблеми.

Списки використаних джерел і літератури. До списку використаних джерел включають художні тексти, зразки публіцистики тощо, із яких добирали мовний матеріал для дослідження. Список використаної літератури формують відповідно до теми дослідження (не потрібно подавати наукові праці, які в роботі не використані або не пов'язані з темою).

Додатки. Робота може містити додатки, що підвищує її науковий рівень, забезпечує переконливість висновків. До додатків необхідно включати весь допоміжний матеріал, який охоплює повну сторінку (таблиці, схеми, тести, анкети, графіки, словники тощо).

V. Добір ілюстративного матеріалу

Із карткованих прикладів у роботі наводять лише найяскравіші. Обов'язково відзначають частотність аналогічних явищ в аналізованому матеріалі.

VI. Технічне оформлення роботи

Курсову роботу потрібно оформляти охайно, без скорочень і технічних помилок. Виклад матеріалу кожного наступного компонента курсової роботи і кожного розділу (зміст, перелік умовних позначень, вступ, розділ I, розділ II, висновки, списки джерел і літератури, додатки) потрібно розпочинати з нового аркуша.

Параметри тексту. Текст друкують шрифтом Times New Roman 14 через 1,5 інтервали (28–30 рядків на сторінці) з одного боку аркуша. На кожній сторінці відводять такі береги: лівий – не менше 25 мм, правий – не менше 10 мм, верхній і нижній – не менше 20 мм.

Абзаци роблять автоматично (не за допомогою крапок), текст вирівнюють по ширині (за винятком заголовків).

У тексті використовують такі знаки:

- апостроф, який відповідає зазначеному шрифту (');
- кутові лапки («»);
- тире як розділовий знак у реченні (–);
- дефіс для оформлення складних слів (-);
- нерозривний пробіл (одночасне натискання клавіш Ctrl, Shift, пробіл) між ініціалами та прізвищем, літерою та номером сторінки в бібліографічному описі джерел і в покликаннях.

Оформлення титульного аркуша та змісту. Зразок оформлення титульного аркуша подано в **Додатку Б**. Варто враховувати, що періодично вимоги до оформлення титулки змінюються відповідно до затверджених профільним міністерством форм документів і чинних в університеті освітніх програм. На титульному аркуші між рядками можна встановлювати одинарний інтервал.

До змісту роботи включають такі структурні компоненти: вступ, перелік умовних позначень (якщо є), назву основної частини (із назвами підрозділів), висновки, списки використаних джерел і літератури, додатки (якщо є). Також наводять сторінки, на яких у курсовій роботі розпочинається виклад відповідної частини, розділу (підрозділу). Зразок оформлення змісту в **Додатку В**.

Нумерація сторінок. Першою сторінкою курсової роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок, але на ньому не зазначають номер сторінки. На наступних сторінках номер вказують у правому верхньому куті без крапки в кінці та без знака №.

Оформлення заголовків. Заголовки частин роботи (зміст, перелік умовних позначень, вступ, розділи, висновки, список використаних джерел, список використаної літератури, додатки) друкують відцентровано великими літерами жирним шрифтом без крапки в кінці. Заголовки підрозділів друкують із абзацного відступу малими літерами (крім першої великої) жирним шрифтом. Крапку в кінці заголовка підрозділу не ставлять. Відстань між заголовком розділу/підрозділу та текстом розділу/підрозділу повинна становити 3 мм (один пробіл).

Заголовки пунктів (якщо такі в курсовій роботі є) друкують із абзацу малими літерами (крім першої великої) жирним шрифтом у підбір до тексту з крапкою в кінці. Після заголовка пункту в тому самому рядку з великої літери нежирним шрифтом оформляють текст. Зразок оформлення заголовків подаємо в **Додатку Г**.

Оформлення прикладів. Усі приклади наводять курсивом, виділяючи жирним шрифтом аналізоване явище: *Ти смієшся, а я плачу, великий мій друже* (Т. Шевченко).

Або:

Я сто століть зятято колінкую,

Я сто століть підводжуся з колін (І. Драч).

Перший приклад ілюструє вживання протиставного сполучника **а** в складному реченні, другий – стилістичну та

організаційну роль повтору в поетичному тексті.

Оформлення покликань. Згідно з вимогами до наукових робіт покликання на наукові праці оформляють за такими зразками:

[1, с. 12] – номер праці згідно зі списком літератури та номер цитованої сторінки;

[1, с. 12–15] – номер праці та номери сторінок;

[1–5] або [1; 3; 4; 10] – номери праць.

У текстах наукових робіт прийнято дотримуватися одного способу оформлення: або один ініціал та прізвище, або два ініціали та прізвище.

Між ініціалами та прізвищем, літерою та номером сторінки в покликаннях і бібліографічних описах джерел потрібно ставити нерозривний пробіл (одночасне натискання клавіш Ctrl, Shift, пробіл).

Оформлення висновків. Висновки оформляють або звичайним текстом, або попунктно (1; 2; 3 і т. д.) без публіцистичних та емоційно-суб'єктивних відступів і узагальнень, без покликань і прикладів.

Оформлення списків використаних джерел і літератури. У кінці роботи після висновків необхідно подати пронумеровані списки використаних джерел і літератури. Їх можна формувати кількома способами: або в порядку з'яви покликань у тексті, або в алфавітному порядку прізвищ перших авторів чи заголовків, або за хронологією. Однак найчастіше у наукових роботах використовують алфавітний бібліографічний опис. У списку літератури до курсової роботи повинно бути 25–30 позицій. За традицією наукові праці українською та російською мовами подають одним алфавітним списком, у кінці цього списку оформляють праці іншими мовами.

Бібліографічні описи у списках літератури і джерел укладають відповідно до чинного стандарту «ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Система стандартів з інформації, бібліотечної та

видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання» (Київ : Держспоживстандарт України, 2007. – 47 с.) [4]. Зразки оформлення бібліографічних описів подані в **Додатку Д**.

Оформлення додатків. Для повноти сприйняття роботи укладають додатки, їх розміщують у порядку з'яви покликань у тексті. Оформляти їх потрібно так, як показано в **Додатку Е**. Додатки розміщують на наступній сторінці після списку використаної літератури під заголовком **Додатки**, оформивши його посередині. На цій самій сторінці через один інтервал подають перший додаток, назвавши його **Додаток А**. У наступному рядку вказують заголовок, який друкують без лапок жирним шрифтом із першої великої літери та вирівнюють посередині. Кожен наступний додаток оформляють із нової сторінки за таким самим зразком (**Додаток Б**, **Додаток В** і т.д.). Усі допоміжні матеріали, обсяг яких менший, ніж сторінка, не виносять у додатки, а подають в основній частині. Якщо в курсовій роботі лише один додаток, то слово **Додаток** оформляють без літери.

5. ПРОЦЕДУРА ЗАХИСТУ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Після подання студентом курсової роботи на кафедру науковий керівник робить висновок про результати дослідження, його науково-теоретичний рівень і практичну спрямованість. Роботи, які позитивно оцінені, науковий керівник допускає до захисту. Якщо курсова робота не відповідає вимогам, що ставляться до їхнього виконання, вона не допускається до захисту, а студент отримує оцінку *«незадовільно»*.

Захист курсових робіт відбувається у встановлений деканатом термін у присутності студентів і комісії, яка складається з наукового керівника та викладачів кафедри. На виступ студентів відводиться 5–7 хвилин. У процесі захисту повідомляють мету й завдання роботи, коротко розповідають про хід дослідження. Особливу увагу при цьому варто звернути на практичне значення та результати.

Оцінюючи виступ студента, комісія бере до уваги переконливість його тверджень, логіку викладу, правильність мовлення, ґрунтовність відповідей на зауваги наукового керівника та запитання членів комісії.

Оцінку *«відмінно»* комісія ставить за умови:

- відповідності змісту роботи темі дослідження;
- правильного оформлення роботи;
- глибокого аналізу наукової літератури;
- якісно виконаної дослідницької частини;
- самостійності висновків;
- вдалої презентації роботи на захисті.

Оцінку *«добре»* комісія ставить за наявності незначних недоліків у виконанні теоретичних і практичних завдань роботи та її оформленні.

Оцінку *«задовільно»* отримують студенти, у курсових роботах яких є суттєві недоліки у виконанні теоретичної та практичної частин, а також окремі недоліки в оформленні.

Оцінка *«незадовільно»* може бути виставлена за умови невідповідності курсової роботи вимогам щодо обсягу, оформлення та викладу змісту.

Захищену курсову роботу зберігають на профільній кафедрі упродовж трьох навчальних років. Роботи, відзначені на студентських конкурсах, зберігають постійно.

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

доц. О. О. Кузьмич

1. Синтаксичні засоби творення ритму в прозі.
2. Особливості синтаксису сучасної малої прози /поезії/.
3. Засоби вираження предикатності в сучасній прозі /поезії/.
4. Засоби вираження суб'єктності в сучасній українській прозі /поезії/.
5. Засоби вираження об'єктності в сучасній українській літературі.
6. Засоби вираження адресатності в сучасній українській літературі.
7. Засоби вираження локативності в сучасній українській літературі.
8. Засоби вираження темпоральності в сучасній українській літературі.
9. Синтаксичні помилки в усному та писемному мовленні студентів /учнів/.
10. Синтаксичні помилки в сучасній українській періодиці.
11. Синтаксичні помилки в сучасному політичному дискурсі.
12. Синтаксичні помилки на українському радіо /телебаченні/.
13. Синтаксичні помилки в простому неускладненому реченні.
14. Синтаксичні помилки в простому ускладненому реченні.
15. Синтаксичні помилки в складносурядному реченні.
16. Синтаксичні помилки в складнопідрядному реченні.
17. Синтаксичні помилки в безсполучниковому реченні.
18. Складні випадки аналізу простого речення.
19. Складні випадки аналізу елементарного складного речення.
20. Складні випадки аналізу неелементарного складного речення.

доц. Ю. Є. Ричагівська

1. Антропоніми в історичній прозі рівненських письменників.
2. Експресивні синтаксичні конструкції в поезії рідного краю.
3. Інфінітивні форми з пестливим значенням у дитячому фольклорі.
4. Кулінарна лексика у прозі Івана Франка.
5. Лексика видання «Цензор.НЕТ» в контексті сучасних правописних норм.
6. Лексичні засоби реалізації категорії «жіночність» у романі Ірен Роздобудько «ЛСД».
7. Логічні помилки в телевізійному ефірі.
8. Логічні помилки в текстах сучасних українських газет.
9. Мовні помилки в міській рекламі Рівного.
10. Особливості синтаксису дитячого фольклору.
11. Порівняння з зоокомпонентом як лінгвокультурні елементи (на матеріалі українського фольклору).
12. Професійний сленг викладачів РДГУ.
13. Синтаксис сучасного роману (на матеріалі творів улюбленого автора).
14. Синтаксичний лад сучасних пісенних текстів (на матеріалі творчості улюбленого українського рок-гурту).
15. Синтаксичні особливості поетичного мовлення Івана Малковича.
16. Синтаксичні особливості дитячої прози (на матеріалі творів Всеволода Нестайка).
17. Синтаксичні особливості політичної реклами.
18. Синтаксично-стилістичні прийоми в соціальній рекламі.
19. Стилістичні алогізми в поетичному тексті (на прикладі творчості улюбленого автора).
20. Слова-символи в сучасній малій прозі (на матеріалі збірки оповідань «Теплі історії про...»).

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Вимоги до оформлення дисертації : наказ МОН від 12.01.2017 № 40 [електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17>
2. Грипич С. Н. Інформаційна культура: теоретичні засади та досвід / Грипич С. Н., Буравкова Л. М. – Рівне : О. Зень, 2017. – 366 с.
3. Дорошенко С. І. Загальне мовознавство [навч. посібник] / Дорошенко С. І. – Київ : Центр навчальної літератури, 2006. – 288 с. – С. 13–21.
4. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання. – Київ : Держспоживстандарт України, 2007. – 47 с.
5. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства [підручник] [2-ге вид.] / Кочерган М. П. – Київ : Академія, 2006. – 368 с. – С. 11–16.
6. Курсова робота з української мови (для студентів факультету української філології) : [навчально-методичний посібник] / уклад. О. О. Кузьмич, Ю. Є. Ричагівська. – Рівне, 2014. – 24 с
7. Лінгвістичний аналіз. Практикум : [навч. посіб. / за ред. Г. Р. Передрій]. – Київ : Видавничий центр «Академія», 2005. – 256 с.
8. Методичні вказівки до виконання курсових робіт зі синтаксису для студентів факультету української філології / [уклад. О. О. Кузьмич]. – Рівне, 2009. – 16 с.
9. Методичні вказівки до виконання курсових робіт із української мови (для студентів факультету української філології) : [навчально-методичне видання] / уклад. О. О. Кузьмич, Ю. Є. Ричагівська. – Рівне, 2012. – 22 с.

10. Методичні рекомендації до написання дипломних робіт (для студентів факультету української філології) / уклад. Н. В. Гаврилюк. – Рівне : РДГУ, 2018. – 64 с.
11. Положення про бакалаврські та дипломні роботи в Рівненському державному гуманітарному університеті. – Рівне, 2008. – 16 с.
12. Про затвердження вимог до оформлення дисертації // Освіта України : спецвипуск газети. – 2017. – № 4 (52). – С. 5–11.

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразки оформлення мовного матеріалу на картці

Відходили філософи в історію,

а посохи відходили в музей.

[...], а [...].

Речення розповідне, неокличне, складне, сполучникове, складносурядне, двокомпонентне, закритої структури, протиставне.

Дорога // Олійник Б. І. Вибрані твори : в 2 т. / Б. І. Олійник. – К. : Дніпро, 1985. – Т. 2. – 269 с. – С. 74.

Безколося, ім., с. р., *Чорну кров мою шакалам / видною. / Жмуттям, як траву, волосся / вирву я. / Стало чорне безколося / прірвою* (ЮК: 301 # 1943–1947).

Додаток Б
Зразок оформлення титульної сторінки курсової роботи

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра української мови імені професора К. Ф. Шульжука

Курсова робота з української мови
АНТРОПОНІМИ В ІСТОРИЧНІЙ ПРОЗІ
РІВНЕНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ

Виконала студентка III курсу групи
У-32 спеціальності 014 Середня
освіта (українська мова і література)
або
спеціальності 035 Філологія
(українська мова та література)
Петрова Тетяна Іванівна

Керівник – канд. філол. наук, доц.
Ричагівська Юлія Євстахіївна

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ECTS _____

Члени комісії: _____
(підпис) (прізвище, ініціали)
_____
(підпис) (прізвище, ініціали)
_____
(підпис) (прізвище, ініціали)

Рівне – 2018

Додаток В
Зразок оформлення змісту наукової роботи

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ.....	3
ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНІСТЬ ЯК ОБ'ЄКТ	
ВИВЧЕННЯ ЛІНГВІСТИКИ.....	6
1.1. Поняття про інтертекстуальність.....	6
1.2. Засоби вираження інтертекстуальності.....	10
РОЗДІЛ 2. ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНІСТЬ У ПОЕЗІЇ	
ШІСТДЕСЯТНИКІВ.....	13
2.1. Інтертекстуальність у поезії Ліни Костенко.....	13
2.2. Способи творення інтертекстуальності	
у віршах Дмитра Павличка.....	17
2.3. Міжтекстові зв'язки в поезії Миколи	
Вінграновського.....	21
ВИСНОВКИ.....	24
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	26
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	27
ДОДАТКИ.....	31

Додаток Г
Зразок оформлення заголовків

РОЗДІЛ 2
ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ
ОБРЯДОВО-ЗВИЧАЄВОЇ ЛЕКСИКИ
У ТВОРІ Б. ШВЕДА «ПОЛІЩУКИ»

Текст розділу (за наявності)...

2.1. Групи обрядово-звичаєвої лексики

Текст підрозділу...

2.1.1. Лексика календарних обрядів. Текст пункту...

2.1.2. Родинно-побутова обрядова лексика. Текст пункту...

2.2. Функції обрядово-звичаєвої лексики у творі

Текст підрозділу...

Додаток Д
Зразок оформлення списку використаної літератури

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Беценко Т. П. Структура і поетичні функції атрибутивних словосполучень у поезіях шістдесятників : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 «Українська мова» / Беценко Т. П. – Харків, 1999. – 20 с.
2. Вихованець І. Р. Семантико-синтаксична структура речення / Вихованець І. Р., Городенська К. Г., Русанівський В. М. – Київ : Наукова думка, 1983. – 219 с.
3. Дудик П. С. Однорідність як семантико-синтаксичне явище / Дудик П. С. // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського : зб. наук. праць. Серія : Філологія. – Вінниця : ВДПУ, 2002. – Вип. 4. – С. 3–8.
4. Єрмоленко С. Я. Лінгвостилістика: основні поняття, напрями й методи дослідження / Єрмоленко С. Я. // Мовознавство. – 2005. – № 3–4. – С. 112–125.
5. Лингвистический энциклопедический словарь / редкол. Н. Д. Арутюнова, В. А. Виноградов, В. Г. Гак и др. [2-е изд., доп.]. – Москва : Большая Российская энциклопедия, 2002. – 709 с.
6. Новий тлумачний словник української мови : у 4 т. / [уклад. В. Яременко, О. Сліпушко]. – Київ : Видавництво «Аконіт», 2000. – Т. 1. – 2000. – 912 с.
7. Селіванова О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія / Селіванова О. – Полтава : Довкілля, 2006. – 716 с.
8. Словник іншомовних слів / уклад. Л. О. Пустовіт, О. І. Скопненко, Г. М. Сюта, Г. В. Цимбалюк. – Київ : Довіра, 2000. – 1016 с.
9. Солодка Л. І. Логіка. Методи логічного аналізу тексту : [навчальний посібник] / Солодка Л. І. – Черкаси, 2011.

- Режим доступу : <http://biblioteka.cdu.edu.ua/.../33-solodka-1-i-lohika-metody-lohichnoho-analizu-tekstu>
10. Сучасна українська літературна мова : у 5-ти кн. Синтаксис : [за заг. ред. акад. АН УРСР І. К. Білодіда]. – Київ : Наукова думка, 1972. – 515 с.
  11. Українська мова : енциклопедія / редкол. : В. М. Русанівський, О. О. Тараненко (співголови), М. П. Зяблюк та ін. – Київ : Українська енциклопедія, 2000. – 750 с.
  12. Умовчання // Словник української мови : в 11 томах. – Т. 10. – Київ, 1979. – С. 445.
  13. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови : [підручник] / Шульжук К. Ф. – Київ : Видавничий центр «Академія», 2004. – 408 с. (Альма-матер).
  14. Braun P. Tendenzen in der deutschen Gegenwartssprache. Sprachvarietäten / Peter Braun. – Stuttgart, Berlin, Köln, Mainz : Kohlhammer, 1987. – S. 91–220.

Навчально-методичне видання

**КУРСОВА РОБОТА
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**

(навчально-методичний посібник для студентів факультету
української філології)
Видання 3-тє, доповнене

Укладачі:

Кузьмич О. О., Ричагівська Ю. Є.

Підписано до друку 22.09.2018 р.
Папір офсет. Формат 60/84/1/16.
Ум. друк. арк. 0,67.
Тираж 100. Зам. № 361/2.